

SZÉKELY HIRMONDÓ.

Vasárnap

2

Junius 10-kén 1849.

Megjelenik hetenként kétszer Vasárnap és Csötörtökön. — Félévi ára 2 ft. ezüstben. Előfizethetni helyben szerkeztőségénél egyebütt a Posta hivataloknál. — Hirdetések közöltetnek egy hasábsor 2 pengő kr. díjért.

Jer borulj el csendes órán
Múltrol jövőre hass;
Vágyva pillants fel magasra
Mint naphoz küzdő sas.

Vágyva pillants fel magasra
Im itt a mi fenntart:
Ész a fejben, láng a mejben
S a kézben ősi kard.

Kölcsei.

Háromszék elszigelt védelmi harca.

Sámuel Miklóstal.

E század a szabadság küzdelmeinek forrponja. A multak penészeinek sok nyomai maradtak még Europa életében, a szabadság rabláncái a fájdalom alatt sokszor felzörögtenek, míg azok szemei széttörehtettek, és a zsarnokok szemébe dobathattak. E kor sajátlagos törekvése a nemzetiségek kifejlesztése, nemzeti önállás, és képviseleti rendszer, e hármast jelvonat azon elv melyszerint kell megmérni az új idő átalakulása mozgalmait.

A grachusok ólta a népeket csak most felrázott eseményekig a nép szabadság kivívása nagyszerű drámájának egyes épisodjait láthatni a történet lapjain.

A cél szent volt, s lesz mindenha, a dicsőség koszorúja az emberiség homlokára boruland bizonyosan; s bár e küzdelemben sokaknak kell elvérzeniök; de az örök igazság a küzdő bajnokok horgonya, nem engedve hogy az ügy vadörvényekbe sodortassék hanem a

hullámok tengersirjából bájló szépen mint Aphrodite kyprus partján emelkedék föl. Az öskor roncsolt kőveinek emléktromai zsarnokságról beszélnek; az újabb kor a tőkély temploma felé tör, mert a szabadság szövétneke hamvban égve vagy vihartól fuvatva szikrázott és felgyuladt e kor láthatarán.

Nemzetünk leviharzott multjának egy része fényben áll, hajh de messze távolban e fény, melyre szorongó keblünk egy vágyó sohajt lenget; e fénykor hőseinek beomlott hantjait nem diszitik szobrok, hirdetőh hogy a nemzet körül egykor magasztosan csattogtak a hirszárnnyai, csak most a nyomtatás napjiban fakadtak föl a jelen ivadék hála virágai.

A közelebbi három százados multunk szenvedéssel nehezedik a honfi kebelén; vérpatak hullámmozott téreinken azon dinastia érdekében, melynek célja nemzetiségünk kiirtása vala, mely szent István koronájára átkot esküdve vaskezetességgel küzdött a nemzet szemfedelül a sorvadás sárga, s az enyészet fekete zászlóját teríteni.

Az egy hon szive két darabra szaka-

lott; az egykor nagy magyar biralom rofiscuma darabokra töretve disztelen sorvadott, csak a kéthou arcáról lehömpölygött testvérkönyük omlottak le csüggeteg sohajjal a hon nagysága romaira; és a sohaj és könyük ködfátyolában fölkészíté ostroma kormányja a sirt mely a magyar szabadságot rongyokra tépve eltemesse. (folytatjuk.)

Közlöny után: Czecz János tábornok betegeskedése mián az Erdélyi főhadparancsnokságtól ideiglenesen felmentetvén ezzel Toth Ágoston tábornoki Ezeredes ruháztatott fel.

Az ellenséges hadi foglyok között Egyiptomi szemragály ütven ki a hadügyministerium rendeli: hogy a betegek szoros orvosi felügyelet alatt elkülönítsenek, ne hogy e nyavalya ép és egészséges honvédeinkre elragadjon. — Az igazságügy ministeriumi osztályfőnök elnöklete alatt egy országos törvényszék rendeztetett. A hétszemélyes főtörvényszék pedig merőben új személyzettel láttatván el elnökéül s országbiróul a rendületlen hazafi Perényi Zsigmond neveztetett ki.

Nemzetgyűlési határozatnál fogva az ország kormányzójának évi fizetése 200000 ezüst forint, s Budapesten magas állásához illő lakás. Milly nyerevény országgazdálkodási tekintetben csak ez is, hogy számúzve a hitszegő lothringen ház, mellyből a király három millio, az áruló megszökött Nádor ötszázezer forintal szegényítették volna hazánkat csak az 1848iki törvények szerint is, hát még az előtt, midőn a kincstári jövedelmek egészben a bécsi Udvar bűnörvényébe ömöltek, milly temérdek kincstőmeggel áldozott Magyarhonunk koronás piócáinak, kik közül csak Ferenc is, ama népeinek, kiket a devalvatioval szinte mindenekből kifosztott, szeretetét hagyományozott Mostoha apa, egyedül annyi vagyont hagyott hátra, hogy az uralkodo örökös feloszthatlan

koronakincsén felül, mindenik gyermekének száz millio jutott, s hát még mennyi fecséreltetett el évenként udvaroncok, önkényzsoldosok, néparulók és titkos policájspitzlik számára és aztán mindenik princecskének születésekor tíz millio tétetett le az angol bankba.

A nemzetgyűlés s kormány székhelyét Debrecenből Pestre tette át, ezért minden hivatalos levelek s folyamodványok belügyministeri rendeletnél fogva ezután Budapestre utasítandók. Május 31-kén fejezte bé a Nemzetgyűlés Debrecenbe öt havi ott mulatásának eseménydús korszakát, s Julius 2-ikáig üléseit felfüggesztvén, minden képviselőnek akkorra Budapesten lenni kötelességül tette.

Ország Kormányzó rendelete szerint a haza szabadságáért viselt szent harcban elestek özvegyei és gyermekei az álladalomtól illendőleg ellátandók; az elestek nevei pedig egy a haza által állítandó emlékoszlop által, vagy egy nyilvános helyen alkalmazandó tablán arany betűkkel feljegyezve fognak az utókor halás emlékének átadatni.

Brasso város és vidék közönsége a muszka beavatkozás ellen Május 30kán tartott közgyűlésében innepélyes ovást tón, s ekkor egyszersmind az elhasadt nagy harangot ágyuanyagul a hazának ajándékozta Bizony mondjuk néktek száz atyafiak, hogy a fajunk ellen elkövetett honárulási bűnt csak illy áldozatokkal lehet elfeledtetni, mert a kancsukasegély s a jégmedve barátsága iránti vérmes remény hidjétek el csak hideglelés álmadozása a megbukott tiszturalomnak.

KÜLFÖLD. Baden nagyfejedelemségben republica készül. Általános nép fölfegyverzés rendeltetett. 18 évtől 50ig mindenki fegyvert fog; a sorkatonaság beosztatik a fölkelő nép közé, 14 tagból álló országos bizottmány neveztetett.

Mannheim-ban máj. 14. roppant népgyűlés volt, mellyben a katonaság is részt vett. A főlebbiekhez hasonló szellemű határozatok alkottattak. A fölállított közbátorsági bizottmány tagjainak fele polgárok, más fele katonákból áll.

Freiburg. A népgyűlés itt is mint Mannheimban elfogadta az Offenburgi nagy népgyűlés határozatait. A katonaság a néppel tart.

Karlsruhe. A fölkelő nép és hozzá csatlakozott sorgyalogság legyőzte a dragonyosokat, hatalmába ejtette a fegyvertárt, megszalasztotta a nagyherceget, kibocsátotta a szabadelvűségért elcsukott politikai foglyokat.

Rastattot elfoglalta a katonaság és nép, kik egymással testvéri egyetértésben vannak.

A Rajna-vidék már fölfegyverzé magát.

Hessen nagy hercegség föllázadt fejedelme ellen.

Elberfeld baricadozza utcáit.

Ostfriesland megtagadta a kormányt.

Berlin bizalomszavazatot küldött a frankfurtiakhoz 11000 aláírással, kik az alkotmányt elfogadják „ohne Oberhaupt.“

A szabadság istene adja, hogy teljesdjék be a jóslat, melly az 1850dik évről azt mondja Európának: „Nincsen többé koronás király!“

Elébbi számunkban közlött Stambuli bulletinben még ez is olvasható: „Az Angol követ hivatalosan értesült, mikép Ausztria a muszkától hátróztatott segílyt kért a magyarok ellen, de a muszka olly fanyar feltételek alatt ígért, hogy az osztrák ministerium a magyaroknak adandó bár milly engedményeket egy illy szövetkezésnél hasznosabbnak nyilatkoztatott. Ez valódi oka Stadion lemondásának is. Muszka ország feltételei nyilván nem tudatnak, de úgy tetszik,

hogy Gallitia volna a vágyfalat, mert az angol követség Bécsben az osztrák ministeriumnak kinyilatkoztatá, hogy az angol kormány minden Gallitiát érdekbe kombinatot a bécsi kötés egészbeni feltörésének fogna tekinteni, s ez esetben Osztrák jogok többé Italia irányában Angol és Frankhon részéről nem türetnének. Ez intés a bécsi udvarnál nagy hatást tön.

Egy Odessai tudosítás szerint nem volna épen rendkívüli dolog, ha a muszka a magyarok védelmét elvállalná. Az orosz szolgálathban lévő magyarok a Leuchtenbergi herceget kínálják a magyar koronával, s most a herceg huszár egyenruhát hord, s két magyar segéd-tisztet tart.“

A bánáthol kiüldözött osztrák zsoldosok jelenleg Czernez és Severin torony között állomásoznak, honan nem szabad tovább menniek, míg a Viddini basa parancsa meg nem jön. Reméljük lefognak fegyvereztetni.

Kézdivásárhely, Jun. 9. Városunk az egyetemes székely erőnek a tűzhelye; úgy áll ez mint gyémántkő a magyar, székely nemzetiség nagy gyűrűjében, már csak azért is: hogy az Erdélyre nehezedett vésznapokban e volt azon szenthely, mellyet a politicalai bálványimádok fanatizált hérencei megszentelteleníteni nembirtak. Kézdivásárhely a tűzpróbát kiállotta úgy: minélkülömben magyarhonnak egyvárossa se, sőt többet tett ennél, mert midőn semmi hadi készülete nemvolt; midőn a reactio vérzsoldosait leigáztatásunkra felusztotta; midőn egész Erdély Háromszéken kívül elvult veszve: ekkor emelkedik fel saját rettenthetetlenségében, mint vézuvkatlanjából felgomolygó füstfelleg: ekkor ragadja meg mérészen az isteni tulajdonok közzül a teremtetést, és légyen szavára lőpor, ágyu és gyutacs gyárok állanak elé, mellyek addig reánézve me-

róben terra incogniták voltak. Ezekre még lesz alkalmunk visszatérni, és fogantatásuk pillanatától fogvaegészidáigi fejlődésükig elkisérni; most csak annyit jegyezvén meg, hogy hadigyaraink a lehető legjobb karban állanak és munkálkodnak. Nem akarunk mi ezzel egy székely városnak is érdeméből lehuzni, ám miután hallottaikból feltámasztattak: annál buzgobban kell a hon méltánylatát kiérdemelni, de nekünk kik poklokra alánem szalottunk vala, magunk-iránti kötelességünk parancsolja, hogy nyiltsisakkal aljunk meg a hon és érdemessei sorompojában. Azonban mint a tisztagabona között: ugyközöttünk is lehetnek konkolyok; ezeket kigyomláni az irodalomutján nem fogunk késni, mint szintén a visszaéléseket is napvilágra hozni. Kézdivásárhely polgári mint eddig, ugy ezután is más célt nem ismerhetnek „a nemzeti szabadság és függetlenség céljánál,” s azon nagy nemzeti oklevelet, mellyet fiai már vérekkal perstelttek meg nemfogják utolsó emberig széttépni engedni. Ez hitünk, mert így vagyunk meggyőződve, segítse Isten és a nemzet kormányja városunkat erre!

Finta.

Kézdivásárhely, Jun. 8. Ma egy fontos villámszorónak születésén valánk jelen, egy hat fontos ágyunak. Anyjának az olvaszto katlannak méhében láttuk füst és láng kinok között a durva ércdarabokat tűztéjjé olvadva, mint égő vulkán lefojtott mérget, minden pillanatban, vad sustorgás és izzó hullámtajtékzatban kirontással fenyegetődzve forrongani és dühöngeni; de a porcellánagyag téglakebel repedés nélkül dacolt a beljében örjüngő tűzárnak, s a szülészsegdek hosszunyelű vas műszerekkel folytaták az operatiot, melly a szülhetést ellősegítse. És most megjött a perc,

mellyben a világra rohanás órája ütött, és megnyilt a vézuvöböl, s nagy szülőtűnknek a számára készen lévő alakbölcsőben éltetadandó lávafolyam lángveres habzásban forrott ki, tüzcsepjeit a földbeásott idomitóban csorogtatván. Irtoztatón szép látmány, előttünk állt a tűzokádo hegy miniatür képe, s láttuk az utjában minden növényéletet irtó és romboló láva lángáradatát, a nélkül, hogy azért a Nápolyi ut költségeit megkellett volna tennünk. Es e tűzhabokat ez égő cocytust szerettük volna a népszabadság gyilkossainak hős vért szomjuzó torkába folyasztatni, hogy az új szülött a helyett, hogy zsarnok zsoldosaik ellen szorja halált adó menyköveit, nekik a milliók átkát fejeken hordo diadémás hohérok-nak sirja felett hallattassa a szabadság nagy öröminnepén az elnyomatás, zsarnok leigázás és vérkiszívás veszélyeitől örökre megmenekült nemzet hálaénekét kíséző menydörgő szavát.

LEGUJABB. Bem Szebenbe érkezett s az erdélyi hadvezérséget átvette. — Déva vára miénk, az ellenség fegyvereit és betegeit hátrahagyva onnan kitakaradott. — Ibrahim bég Kinenben az erdélyi katonai küldötséget kitűnő szíves-séggel fogadta, török szokás szerint a törzstiszteket megcsókolta, s kinyilatkozhatta, hogy velünk szoros barátságba lenni kíván mert ezt neki a Szultán is feladatul rendelte. — A budai vár egészen lerontatott, miért is ne? hiszen miota létezik többnyire mindég zsarnok fészek volt. Pest az osztrák ágyuztatás okozta rombolásokat kezdi kiépülni, s a polgárság örvend, hogy megszabadult vérebeitől. — Temesvárból az ellenség 8000re kirohanván, 800 ember veszteséggel visszaveretett. — Debrecenből az olaszlegioból néhány század Erdélybe indítatott az oláhok ellen.